

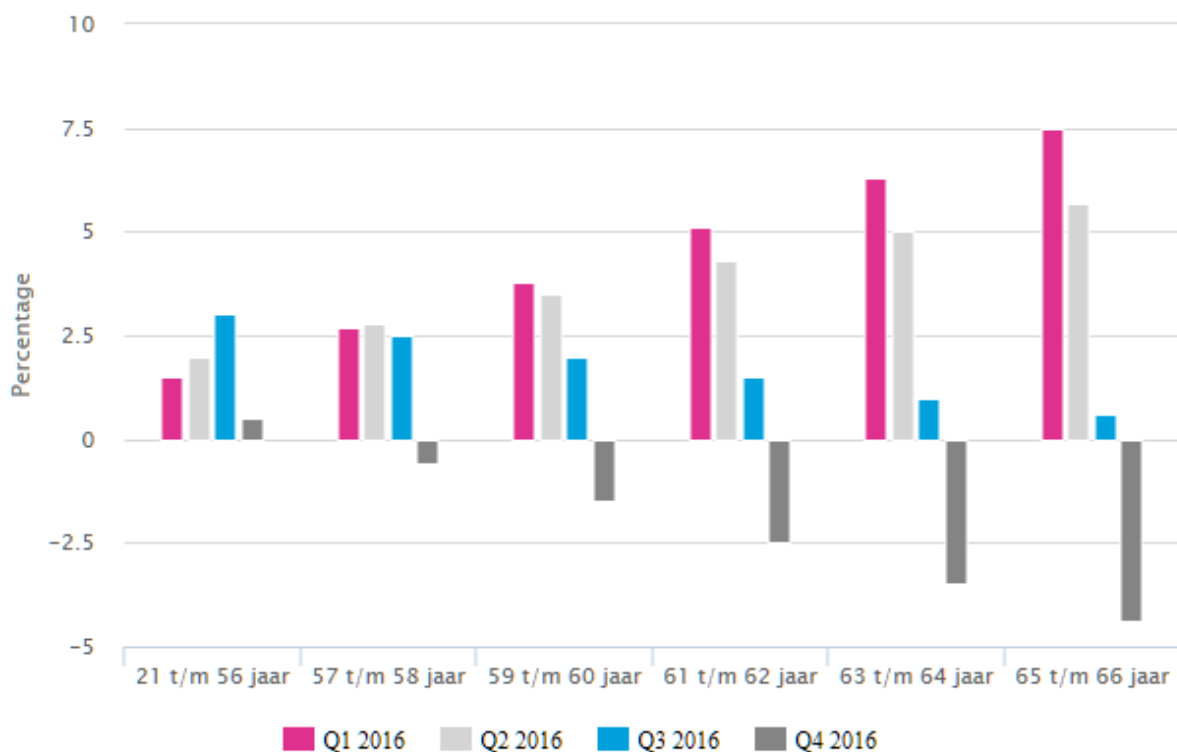
BELEGGINGEN EN UW PENSIOEN

Elke maand wordt door StiPP geld voor u op uw beleggingsrekening gestort. StiPP belegt dit geld voor u. Elke maand maken we de balans op. Is er een positief rendement? Dan wordt er geld bijgeschreven op uw pensioenbeleggingsrekening. Is er een negatief rendement? Dan wordt er geld afgeschreven van uw pensioenbeleggingsrekening. Zo bouwt u een pensioenkapitaal op. Als u met pensioen gaat kunt u met dit pensioenkapitaal een maandelijkse pensioenuitkering aankopen. In dit kwartaalbericht informeren we u over de beleggingen in het afgelopen kwartaal.

RENDEMENT IN HET AFGELOPEN KWARTAAL

Beleggingsrendement in het afgelopen kwartaal

In de onderstaande staafdiagram ziet u hoe de waarde van het belegde geld zich het afgelopen kwartaal heeft ontwikkeld. Omdat StiPP voor elke leeftijdsgroep anders belegt tonen we verschillende leeftijdsgroepen. U kunt zelf kiezen welke kwartaal u wel en niet toont.

Toelichting

In het vierde kwartaal van 2016 behaalde alleen de jongste leeftijdsgroep een licht positief rendement. Dat komt doordat in het vierde kwartaal de aandelenkoersen zijn gestegen. StiPP belegt met name voor de jongere leeftijdsgroep in aandelen. De oudere leeftijdsgroepen hebben een negatief rendement behaald. Dit komt doordat de rente is gestegen. Als de rente stijgt, heeft dat een negatieve invloed op de waarde van de obligaties. Een obligatie is een lening aan een bedrijf of staat. Met het bedrijf spreekt u af welke rente u wilt krijgen voor de lening. Deze afspraak staat vast. Als vervolgens de rente stijgt, krijgt u nog steeds de (lage) rente die u heeft afgesproken. Hierdoor worden obligaties een minder aantrekkelijk product: de vraag naar obligaties neemt af en - zoals het werkt met vraag en aanbod - wordt de obligatie minder waard. In kwartaal 1 en 2 was juist sprake van een dalende rente. Dat had een positief gevolg voor de rendementen van de oudere leeftijdsgroepen.

Het derde kwartaal was een positief kwartaal voor de zakelijke waarden. De aandelenkoersen zijn hersteld van de Brexit-uitslag. Voor de jongere leeftijdsgroepen wordt voor het merendeel belegd in zakelijke waarden. Dat is ook terug te zien in het behaalde rendement. Over het gehele jaar gezien hebben alle leeftijdsgroepen een positief rendement behaald. Het rendement van de oudere leeftijdsgroepen is hierbij het hoogst.

Het voorzichtige herstel van de aandelenkoersen in maart zette door in het 2e kwartaal van 2016. Echter, de Brexit-uitslag op 24 juni zorgde voor een omslag. Toch eindigden de aandelen per saldo vrijwel onveranderd tot zelfs positief. In dezelfde periode daalde ook de

rente sterk. Als de rente daalt, is dit positief voor de waarde van de obligaties. Een obligatie is een lening aan een bedrijf of staat. Met het bedrijf spreekt u af welke rente u wilt krijgen voor de lening. Deze afspraak staat vast. Als vervolgens de rente daalt, krijgt u nog steeds de rente die u heeft afgesproken. Hierdoor worden obligaties een aantrekkelijk product: de vraag naar obligaties stijgt en - zoals het werkt met vraag en aanbod – wordt de obligatie meer waard. Obligaties zijn minder risicovol. Voor de oudere leeftijdsgroepen beleggen we daarom meer in obligaties dan voor jongeren. Want voor de oudere leeftijdsgroepen nemen we minder risico, dan voor de jongere leeftijdsgroepen.

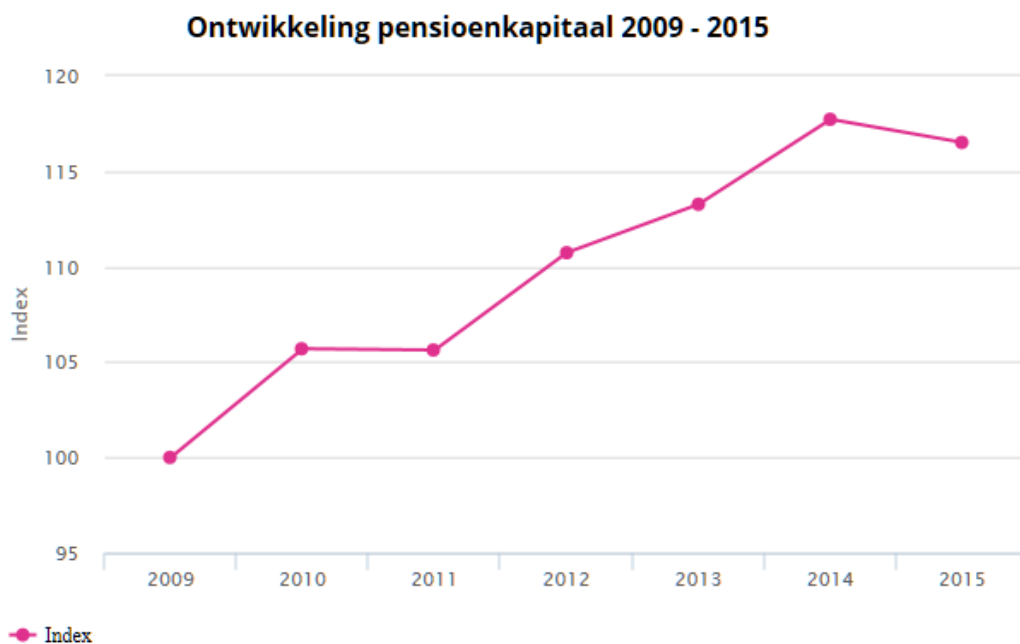
Het eerste kwartaal van 2016 begon met een sterke daling van de rente en aandelenkoersen. Gelukkig zijn de aandelenkoersen in de loop van het kwartaal hersteld. Voor de jongere leeftijdsgroepen beleggen we meer in aandelen dan voor ouderen. Vandaar dat de jongere leeftijdsgroepen een lager rendement hebben behaald, dan de oudere leeftijdsgroepen. De oudere leeftijdsgroepen profiteren dus van de daling van de rente én merken minder van de gedaalde aandelenkoersen. Voor jongeren is dit net andersom: ze merken meer van de gedaalde aandelenkoersen, maar profiteren niet van de daling van de rente. En dat zien we ook terug in het behaalde rendement. Voor de jongste leeftijdsgroep is een positief rendement van 1,5% behaald, voor de oudste leeftijdsgroep is dit 7,5%.

In het vierde kwartaal van 2015 heeft iedereen die 62 jaar of jonger is een positief rendement behaald. Het belegde pensioengeld is voor deze groepen dus meer waard geworden. Dit komt doordat we met de vastrentend lang portefeuille een negatief rendement (-1,3%) behaalden, terwijl de zakelijke waarden een positief rendement (+4,8%) behaalden. Daarom hebben dit

kwartaal de jongste leeftijdsgroepen een hoger rendement dan de oudere leeftijdsgroepen. Voor de jongere leeftijdsgroepen beleggen we namelijk meer geld in zakelijke waarden. Dat doen we omdat zakelijke waarden meer risicovol zijn, en we voor de jongere leeftijdsgroepen meer risicovol beleggen.

Beleggingsrendement afgelopen jaren

In de onderstaande grafiek ziet u de ontwikkeling van het pensioenkapitaal door de jaren heen. De afgelopen vijf jaren is er – met uitzondering in 2011 en 2015 – elk jaar een positief rendement behaald. Dit ziet u ook aan de stijgende lijn.

Het jaarlijks rendement 2016 wordt in juli 2017 bekend.

HOE WORDT HET GELD BELEGD?

De één gaat over vijf jaar met pensioen, terwijl de ander misschien nog dertig jaar blijft werken. StiPP houdt daarom bij het beleggen rekening met uw leeftijd.

Als u nog jong bent (en dus nog lang niet met pensioen gaat) wordt uw pensioengeld met meer risico belegd. U heeft dan meer kans op een hoger rendement. Maar ook de kans op een negatief rendement is groter. Als u jong bent heeft u nog voldoende tijd om eventuele tegenvallers goed te maken. Hoe ouder u bent, hoe minder risico er wordt genomen met uw pensioengeld. Zo krijgt u meer zekerheid over de hoogte van uw pensioen, maar de kans op een hoger rendement is ook lager.

We werken met zes leeftijdsgroepen. Per leeftijdsgroep bepalen we hoe we het vermogen beleggen. De ene beleggingscategorie is namelijk risicovoller dan een andere beleggingscategorie. Zakelijke waarden (zoals onroerend goed en aandelen) zijn bijvoorbeeld risicovoller dan vastrentende waarden (zoals staatobligaties en liquiditeiten). Bij vastrentende waarden is er ook een verschil in looptijd: hoe langer de looptijd hoe minder risicovol de belegging is. Bekijk hieronder de verdeling over de beleggingsmix per leeftijdsgroep.

21 t/m 56 jaar

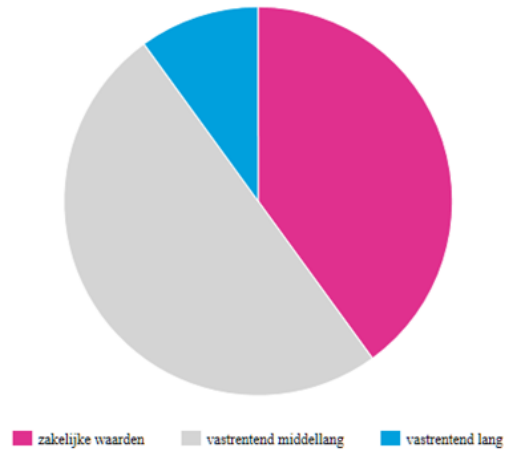
57 t/m 58 jaar

59 t/m 60 jaar

61 t/m 62 jaar

63 t/m 64 jaar

65 t/m 66 jaar

Zakelijke waarden = 40%
Vastrentend middellang = 50%
Vastrentend lang = 10%

ANTWOORD OP: WAT GEBEURT ER MET HET BELEGGINGSRENDEMENT?

U heeft bij StiPP een eigen pensioenbeleggingsrekening. U kunt dit zien als een bankrekening. Op uw bankrekening staat uw persoonlijke pensioenkapitaal. Uw pensioenkapitaal bestaat uit de pensioenpremie die voor u beschikbaar wordt gesteld én het rendement dat wordt behaald. Elke maand maken we de balans op. Als er een positief rendement is, wordt dit rendement op uw pensioenbeleggingsrekening gestort. Als er een negatief rendement is, wordt dit rendement van uw pensioenbeleggingsrekening afgeschreven. Het beleggingsrendement wordt dus direct op uw rekening bij- of afgeschreven. Als u met pensioen gaat gebruikt u het pensioenkapitaal op uw pensioenbeleggingsrekening om een maandelijkse, levenslange pensioenuitkering te kopen. U ziet de hoogte van het pensioenkapitaal op uw pensioenbeleggingsrekening in uw profiel.